

Goedkeuring van het op 11 december 1953 te Parijs ondertekende Europees Verdrag betreffende de gelijkstelling van diploma's voor toelating tot universiteiten

MEMORIE VAN TOELICHTING

No. 3

In 1949 nam de Raadgevende Vergadering van de Raad van Europa een aanbeveling aan, die daarna door het Comité van Ministers werd goedgekeurd, waarin de wederzijdse erkenning van universitaire diploma's en graden door de leden van de Raad van Europa werd aanbevolen. Dit probleem werd door het Comité van Ministers verwezen naar het comité van de culturele experts, dat het op zijn eerste zitting in juni 1950 in beschouwing nam. Dit laatste comité ging ervan uit, dat vóórdat het vraagstuk van de wederzijdse erkenning van de universitaire getuigschriften en graden ter sprake kon komen, eerst getracht moest worden een oplossing te vinden voor het vraagstuk der gelijkstelling van middelbare-schooldiploma's voor de toelating tot het hoger onderwijs. Tot dit doel werd een verdrag ontworpen, dat op 11 december 1953 door de leden van de Raad van Europa is ondertekend. Het verdrag, dat op 20 april 1954 in werking trad, is tot nu toe bekrachtigd door België, Denemarken, de Bondsrepubliek Duitsland, Frankrijk, Ierland, Luxemburg, Noorwegen, de Saar, het Verenigd Koninkrijk en IJsland.

Vele Westeuropese landen hebben reeds bilaterale verdragen gesloten betreffende de wederzijdse erkenning van getuigschriften, die toelating geven tot het hoger onderwijs. Het onderhavige verdrag is de eerste ernstige poging tot oplossing van het probleem in Europees verband. Het verdrag gaat ervan uit, dat de landen van West-Europa aan de voorbereiding van het hoger onderwijs eisen stellen van ongeveer een zelfde niveau. Uitgaande van dit feit lijkt het verantwoord, ter bevordering van het internationale verkeer, het ruime standpunt inzake toelating, dat in het verdrag is opgenomen, te aanvaarden.

De lange tussenpoos, die verstreken is tussen de ondertekening van het verdrag en het inluiden der ratificatieprocedure, is een gevolg van het feit, dat eerst de adviezen der Nederlandse instellingen van hoger onderwijs en van de Onderwijsraad zijn ingewonnen. Alle senaten en colleges van curatoren adviseerden tot ratificering van het verdrag. Met het in het verdrag neergelegde beginsel van verruiming van de toelatingmogelijkheid van vreemdelingen tot het hoger onderwijs wordt algemeen instemming betuigd, omdat voldoende waarborgen worden geacht aanwezig te zijn, die een te ruime toeloop van buitenlanders kunnen en zullen tegengaan. In de eerste plaats zal immers reeds van het afleggen der Nederlandse academische examens — die in het algemeen ook in het buitenland bekend staan als niet gemakkelijk — een preventieve werking uitgaan. Een buitenlander, die in Nederland wil komen studeren, zal zich van tevoren wel terdege op de hoogte stellen van de eisen, welke in Nederland voor het afleggen der examens worden gesteld. Voorts is in het tweede lid van artikel 1 van het verdrag een rem gelegen — welke ook thans reeds in onze wetgeving bestaat —, waardoor het mogelijk wordt gemaakt een te grote toevloed van buitenlanders af te remmen. De bepaling van het

derde lid van dat artikel, dat ieder land zich het recht voorbehoudt de gelijkstelling niet toe te passen op zijn eigen onderdanen, geeft voorts een voldoende waarborg tegen eventueel misbruik door Nederlanders.

Opgemerkt moet nog worden, dat de tekst van artikel 1 van het verdrag niet aangepast is aan de Nederlandse toestanden. Ook zonder dit verdrag staat het immers buitenlanders vrij in Nederland te studeren. Alleen wanneer zij het voornemen hebben hier te lande academische examens af te leggen, moeten zij aan bepaalde toelatingseisen voldoen. Het verdrag heeft derhalve voor Nederland slechts zin, wanneer het geacht wordt te slaan op het afleggen van academische examens in Nederland. Ongetwijfeld is zulks de bedoeling van artikel 1. Zoals reeds medegedeeld, bestaan met verschillende landen van de Raad van Europa reeds regelingen betreffende de gelijkstelling van diploma's voor de toelating tot het hoger onderwijs, b.v. met België, Frankrijk en Luxemburg. Deze regelingen behouden hun waarde, al zal het onderhavige verdrag uiteraard prevaleren boven de reeds getroffen regelingen.

Het tweede artikel van het verdrag schrijft voor, dat binnen een jaar na de inwerkingtreding aan het secretariaat-generaal van de Raad van Europa gemeld moet worden, op welke wijze uitvoering aan het verdrag is gegeven. Het zal niet nodig zijn ter uitvoering van het verdrag de Hoger-onderwijswet en de wet tot regeling van het hoger landbouwonderwijs te wijzigen. Op grond van artikel 125, lid 3, en artikel 134, lid 3, van de Hoger-onderwijswet en artikel 49, lid 5, van de wet op het hoger landbouwonderwijs kan bij Koninklijk besluit worden bepaald, dat de getuigschriften, uitgegeven in landen van de Raad van Europa, die het verdrag hebben bekrachtigd, voor zover deze getuigschriften toegang geven tot het afleggen der examens aan de instellingen van hoger onderwijs in het land van uitgifte, in Nederland toelating geven tot het afleggen der academische examens in overeenkomstige faculteiten, afdelingen of studierichtingen.

*De Minister van Onderwijs, Kunsten
en Wetenschappen,*

J. CALS.

*De Minister van Landbouw, Visserij
en Voedselvoorziening,*

MANSHOLT.

De Minister van Buitenlandse Zaken,

J. W. BEYEN.

De Minister zonder Portefeuille,

J. LUNS.